

Mentamálaráðið

Løgartænastan

Dagfesting:	22. mai 2019
Mál nr.:	16/00654
Málsviðgjørt:	HZH/TH
Eftirkannað:	Løgartænastan dagfestir

Uppskot til

Kunngerð

um

námsfrøðiliga útbúgving av lærarum á miðnáms-, yrkis-, og vinnuskúlum

Við heimild í § 17, stk. 5 í løgtingslóg nr. 107 frá 29. desember 1998 um støðisútbúgving innan fyrisitingar-, handils- og skrivstovuøkið, § 17, stk. 5 í løgtingslóg nr. 41 frá 23. apríl 1999 um støðisútbúgving innan tøkni, § 8, stk. 4 í løgtingslóg nr. 55 frá 24. apríl 2001 um útbúgving av manning á skipum o.ø., § 15, stk. 2 í løgtingslóg nr. 42 frá 26. apríl 2019 um heilsuhjálparaútbúgving, heilsurøktaraútbúgving og námsfrøðiliga hjálparaútbúgving, § 17, stk. 6 í løgtingslóg nr. 62 frá 15. mai 2012 um gymnasialar miðnámsútbúgvingar og § 3, stk. 4 í løgtingslóg um Fróðskaparsetur Føroya, verður ásett:

Kapittul 1

Endamál og bygnaður

§ 1. Endamálið við námsfrøðiligu útbúgvingini er, at námsluttakarinn, sum er lærari á yrkis-, vinnu- ella miðnámsútbúgving, fær neyðugu

námsfrøðiligu førleikarnar, sum eru grundarlag undir arbeiðinum sum lærari á hesum útbúgvingum.

Útbúgvingin skal harumframt gera læraran føran fyri virkið at gerast partur av menningini av útbúgvingini og tí samspæli, sum útbúgvingin hevur við samfelagið, hon er partur av.

Stk. 2. Námsfrøðiliga útbúgvingin verður boðin út á tveimum stigum: á bachelorstigi til teirra, hvørs hægsta útbúgving er lægri enn bachelor; og á masterstigi til teirra, sum hava útbúgving á bachelorstigi ella hægri. Hvørt stigið hevur sína serstøku námsskipan.

§ 2. Námsfrøðiliga útbúgvingin gevur námsluttakaranum:

1. undirvísingarførleika, herundir innlit og hegni í at:

- a) leggja til rættis, fremja, eftirmeta og menna undirvísingina við at brúka fjóltáttáð læringaramboð, nýta KT í námsfrøðiligum høpi og at nýta søvn og móguleikar annars uttan fyri flokshølið
- b) kunna málbera seg við frástøðu um sínar lærugreinar, bæði munnliga og skrivliga
- c) brúka ymisk fakdidaktisk amboð og ymiskar undirvísingar- og arbeiðsformar
- d) duga at meta um næmingatýpur og ta tilgongd, sum næmingar hava til undirvísing
- e) stímbra ymsu læringar hættir hjá næmingunum
- f) samstarva við næmingarnar um tilrættalegging av munnligu, skrivligu og handaligu arbeiðunum í lærugreinini
- g) rætta og viðmerkja skrivlig, munnlig og handalig næminga avrik
- h) fyrireika næmingarnar til ymsar eftirmetingar og royndar/próvtøkueftir
- i) vegleiða næmingum í uppgávuskiving og verkætlanum
- j) duga at síggja sínar lærugreinar í samlaðu myndini av uppgávum skúlans, herundir samstarv við aðrar lærarar um undirvísingina, bæði í síni egnu lærugrein og tvørfakliga við tí endamáli at styrkja samningin og fakligu menningina hjá næmingunum

2. Vitan um skúlaskipanina, sum arbeiðt verður í:

- a) reglugrundarlagið fyri arbeiðið sum lærari og mannagongdir í avgerðartilgongdum á útbúgvingarøkinum
- b) fakligt og námsfrøðiligt menningarvirksemi í lærugreinunum í mun til samlaða virksemi og samskipan skúlans

3. Vitan um ástøðiliga námsfrøði (almenna námsfrøði og fakdidaktikk), herundir:

- a) evni til umhugsni í sambandi við egna undirvísing og tað samband undirvísingin hevur við ástøðiligt-námsfrøðiligt umhugsni
- b) innlit í, hvussu almenn námsfrøði og fakdidaktikkur samstarva
- c) innlit í didaktiskar móguleikar í egnum lærugreinum og tann leiklut og móguleikar egnar lærugreinar hava í tvørgreinaligum samstarvi
- d) innlit í óformliga læring uttan fyri skúlan og formliga læring í skúlanum og sínámillum samvinnu millum hesa báðar lærufornar.

4. Innlit í samspælið útbúgvingin hevur við samfelagið, herundir:

- a) týðningin av at menna førleikar næmingsins til val og skifti í útbúgvingarskipanini
- b) óformellu læringina uttan fyri skúlan
- c) samstarvsmóguleikar og samskiptismóguleikar við uttanhýsis stovnar og vinnulív.

§ 3. Námsfrøðiliga útbúgvingin er sett saman av einum ástøðiligum parti og einum verkligum parti, sum samlað geva 60 ECTS námsstig. Ástøðiligi parturin telur 20 ECTS námsstig og verkligi parturin 40 ECTS námsstig. Ástøðiligi og verkligi parturin verða lagdir soleiðis til rættis, at teir stuðla hvør annan.

Stk. 2. Námsfrøðiliga útbúgvingin fevnir um eitt ár og verður framd í fyrsta ella øðrum starvsárinum, smb. tó *stk. 3.*

Stk. 3. Leiðari útbúgvingarstovnsins kann í serligum føri gera av, at námsfrøðiliga útbúgvingin byrjar seinni ella fevnir um eitt longri tíðarskeið enn tað, sum er nevnt í *stk. 2.*

Undantøkini kunnu hava eina av hesum orðum:

- a) Samlaða tímatalið í lærugreinum námsluttakarans er ov lágt
- b) Sjúka, barsil ella farloyvi
- c) Tað eydnast ikki útbúgvingarstovninum at fáa lærarar at undirvísa í teimum lærugreinum, sum námsluttakarinn undirvísir í
- d) Fakdidaktiska skeiðið verður ikki boðið út.

Stk. 4. Tímalærarar og lærarar, sum verða settir í tíðaravmarkað starv, luttaka í námsfrøðiligum innleiðsluskeiði, sum Fróðskaparsetur Føroya skipar fyri, ella tilsvarendi skeiði. Innleiðsluskeiðið er samstundis fyrsti partur av ástøðiliga partinum av útbúgvingini.

Kapittul 2

Upptøka

§ 4. Upptøka til námsfrøðiliga útbúgvingina er treytað av, at umsøkjari lýkur upptøkukrøvini til Fróðskaparsetur Føroya og hevur neyðugu fakliga førleikarnar sambært galdandi ásetingum um fakligan førleika fyri ta lærugrein og útbúgving, hann skal undirvísa á.

§ 5. Leiðari útbúgvingarstovnsins gevur beinanvegin Undirvísingarástýrinum boð um starvssetan av einum lærara, sum skal taka námsfrøðiliga útbúgving.

Stk. 2. Lærarin skal taka námsfrøðiliga útbúgving í teimum lærugreinum/yrki, hann hevur fakligan undirvísingarførleika í.

Stk. 3. Leiðari útbúgvingarstovnsins sendir Fróðskaparsetri Føroya umsókn um upptøku vegna námsluttakarans. Saman við umsóknini verða send váttað avrit av øllum prógvum fyri fakligu útbúgving námsluttakarans.

Stk. 4. Leiðari útbúgvingarstovnsins gevur beinanvegin Undirvísingarástýrinum boð um broytingar ella steðg av setanarviðurskiftum námsluttakarans, áðrenn námsfrøðiliga útbúgvingin er liðug.

§ 6. Undirvísingarástýrið tekur endaliga avgerð um upptøku av námsluttakarum.

Kapittul 3

Ástøðiligi parturin

§ 7. Undirvísingin í ástøðiliga partinum skal stuðla og vera í samsvari við samlaða endamálið við námsfrøðiliga útbúgvingini. Ástøðiligi parturin fevnir um almenn didaktikk og námsfrøði, fakdidaktikk og kunnleika til skúlaskipanina, sum undirvíst verður í. Námsluttakarinn nýtir umleið 1/3 av arbeiðstíðini í eitt ár til ástøðiliga partin.

§ 8. Undirvísingin í ástøðiligari námsfrøði fer fram á Fróðskaparsetri Føroya í møguligum samstarvi við onnur fróðskaparsetur.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin góðkennir útbúgvingina.

Kapittul 4

Verkligi parturin og eginundirvísing

§ 9. Verkligi parturin av námsfrøðiliga útbúgvingini skal stuðla og vera í samsvari við samlaða endamálið við námsfrøðiliga útbúgvingini, og tryggja samband ímillum ástøði og praksis. Verkligi parturin fevnir um undirvísing í øllum viðkomandi lærugreinum undir leiðbeining frá einum ella fleiri vegleiðarum í hvørjari lærugrein.

Stk. 2. Undirvísingin í verkliga partinum fer fram á setanarskúlanum í flokkunum/holdunum hjá vegleiðaranum. Í lærugreinum við fáum tímum kunnu partar av undirvísingini fara fram á øðrum skúlum.

Stk. 3. Námsluttakarinn brúkar uml. 1/3 av undirvísingartíðini í einum ári ella umleið

500 klókkutímar í flokkinum/holdinum hjá vegleiðaranum lutvíst at fyrireika, fremja og eftirviðgera undirvísing og lutvíst at eygleiða undirvísing vegleiðarans. Tíðin verður lutað javnt millum lærugreinar námsluttakarans, tó kann støddin og umstøðurnar sum heild krevja annað uppbyti við sær.

Stk. 4. Námsluttakarinn brúkar harafturat uml. 1/3 av arbeiðstíðini í einum ári at fyrireika, fremja og eftirviðgera undirvísing eins og fyrireika og halda roynd/próvtøku í egnum flokki/holdi (eginundirvísing).

§ 10. Leiðari útbúgvingarstovnsins hevur ábyrgdina av tilrættaleggingini og gongdini av verkliga partinum hjá hvørjum námsluttakara sær, herundir at ein ætlan fyri samlaðu námsfrøðiligu útbúgvingina tryggjar námsluttakaranum góðar arbeiðstreytir.

Stk. 2. Leiðari útbúgvingarstovnsins skal tryggja, at námsluttakarinn fær samhangandi undirvísingartíðarskeið. Somuleiðis skal hann tryggja, at samhangur er millum ástøðiliga og praktiska partin av námsfrøðiligu útbúgvingini.

Stk. 3. Leiðari útbúgvingarstovnsins hevur ábyrgd av at námsluttakarinn fær innlit í og gerst partur av undirvísingar- og samstarvsmentanini á skúlanum, herundir fyriskipanargongdum og kt-brúki.

§ 11. Leiðari útbúgvingarstovnsins setir ein námsleiðara, at hava ábyrgd av at leggja til rættis og samskipa samlaðu útbúgvingargongdina.

Hetta fevnir um at

- a) saman við uttanhýsismetarum at evna til og dagføra útbúgvingarætlanina í samstarvi við námsluttakaran og tryggja at ætlanin verður framd

- b) fylgja við hvussu gongst í undirvísing námsluttakarans
- c) evna til uppskot til námsfrøðiligt ummæli eftir endaligu uttanhýsis vitjanina

Stk. 2. Kravið til námsleiðaran er, at hann hevur fakligan og námsfrøðiligan undirvísingarførleika á í minsta lagi sama útbúgvingarstigi, sum námsluttakarinn, og er í føstum starvi á skúlanum.

Stk. 3. Um leiðari útbúgvingarstovnsins ikki setir ein námsleiðara sambært *stk. 1*, er leiðari útbúgvingarstovnsins sjálvur námsleiðari.

§ 12. Leiðari útbúgvingarstovnsins velur námsluttakaranum vegleiðarar í øllum viðkomandi lærugreinum. Vegleiðararnir skulu veita námsluttakaranum fakliga og námsfrøðiliga vegleiðing og soleiðis tryggja, at námsluttakarinn megnar málini fyri námsfrøðiligu útbúgvingina.

Stk. 2. Námsluttakarinn undirvísir undir leiðbeining í flokkum/holdum vegleiðarans. Vegleiðarin er til staðar, tá ið námsluttakarinn undirvísir í flokkum/holdum vegleiðarans. Einstakir partar av leiðbeiningini kunnu fara fram í flokkum/holdum námsluttakarans. (eginundirvísing).

§ 13. Tilevningin av eini undirvísingarætlan byrjar beint eftir starvssetanina. Undirvísingarætlanin skal í minsta lagi innihalda eitt yvirlit yvir virksemini námsluttakarans, herundir yvirlit yvir tíðarskeiðini í flokkum/holdum vegleiðarans, undirvísing og vegleiðing í egnum flokkum/holdum, skeiðum og luttøku í øðrum námsfrøðiligum virksemini á skúlanum.

§ 14. Fróðskaparsetur Føroya tilnevnir til hvønn námsluttakara ein uttanhýsismetara, sum hevur eftirlit við allari undirvísingargongdini hjá einstaka

námsluttakaranum. Uttanhýsismetarin hefur hesar uppgávur:

- a) At fylgja undirvísingini við trimum eftirlitsvitjanum
- b) At góðkenna undirvísingarætlan námsluttakarans við fyrstu vitjan
- c) Í sambandi við seinastu vitjanina skal uttanhýsismetarin saman við námsleiðaranum gera av, um námsluttakarinn stendur námsfrøðiliga útbúgvingina. Verður ósemja hefur uttanhýsismetarin avgerandi orðið
- d) At gera námsfrøðiliga ummælið liðugt við grundarlagi í einum uppskoti frá námsleiðaranum.

Stk. 2. Eftir hvørja eftirlitsvitjan verður eftirmeting, har undirvísing námsluttakarans verður viðgjörd, ment og stimbrað.

Stk. 3. Til eftirmetingina luttaka námsluttakarinn, uttanhýsismetari, vegleiðararnir og námsleiðarin. Vegleiðararnir eru við til tímarnar, tá ið uttanhýsismetarin vitjar.

Stk. 4. Fróðskaparsetur Føroya kann góðkenna, at fakliga samanseting námsluttakarans verður tryggjað við einum hjá-uttanhýsismetara, sum kann stuðla námsleiðaranum og uttanhýsismetarinum í sínum uppgávum. Ein hjá-uttanhýsismetari fylgir eftir tørvi teimum trimum vitjanunum, tó altíð seinastu vitjanini.

Stk. 5. Leiðari útbúgvingarstovnsins kann eftir innstilling frá uttanhýsismetarinum gera av, at ein eyka vitjan skal gerast.

§ 15. Verkligi parturin endar við, at námsleiðarin, uttanhýsismetarin, møguligur hjá-uttanhýsismetari og vegleiðararnir eygleiða undirvísing námsluttakarans, og gera av, um námsluttakarinn hefur staðið verkliga partin og gera námsfrøðiliga ummælið liðugt.

Kapittul 5

Próvtøka

§ 16. Ástøðiliga námsfrøðiliga útbúgvingin, endar við próvtøku sum fevnir um praksis, almenn- og fakdidaktikk. Próvtøkan er lýst í námsætlan /skeiðslýsing.

Stk. 2. Próvtøkan er treytað av, at námsluttakarinn hefur staðið verkligu námsfrøðina.

Stk. 3. Próvtøka er eina ferð um árið við skúlaársenda, tó er møguleiki fyri sjúkrapróvtøku og endurpróvtøku fylgjandi skúlaár.

Stk. 4. Námsluttakarinn hefur triggjar royndir at standa próvtøkuna.

Kæra

§ 17. Námsluttakari kann kera avgerð og úrslit í sambandi við verkliga og/ella ástøðiliga partin av próvtøkuna sambært kapittul 6a í løgtingslóg um Fróðskaparsetur Føroya.

Kapittul 6

Avriksflutningur

§ 18. Leiðari útbúgvingarstovnsins kann eftir umsókn og góðkenning frá Fróðskaparsetri Føroya geva einum námsluttakara avriksflutning fyri partar av námsfrøðiligu útbúgvingini, um leiðarin metir, at námsluttakarinn hefur ástøðiligar og verkligar námsfrøðiligar førleikar, sum bera í sær, at námsluttakarinn hefur nátt tey fakligu mál, sum eru ásett fyri partar av útbúgvingini. Við tillutan av avriksflutningi økist eginundirvísingin samsvarandi virkseminum, sum avriksflutningur er veittur fyri.

Stk. 2. Námsluttakarinn skal í umsókn skjalfesta formligu førleikaprógvini, sum eru grundarlag fyri umsóknini. Leiðari

útbúgvingarstovnsins skal við støði í skjalfesta tilfarinum fáa eina fakliga meting frá Fróðskaparsetri Føroya av teimum avriksgevandi ástøðiligu og verkligu námsfrøðiligu førleikum námsluttakarans. Umsókn um avriksflutning og tillutan av avriksflutningi skal avgreiðast við starvssetan.

Stk. 3. Í próvnum skal gerast greiða fyri, hvønn part av námsfrøðiligu útbúgvingini námsluttakarinn hevur fingið avriksflutning fyri og á hvørjum grundarlagi.

Kapittul 7

Undirvísingarførleiki og prógv

§ 19. Námsluttakarinn hevur undirvísingarførleika í einari lærugrein ella yrki í miðnáms-, yrkis-, og vinnuskúlum, tá ið hann ella hon hevur fakligan førleika í lærugreinini/yrkinum og hevur staðið námsfrøðiliga útbúgvingina.

§ 20. Leiðari útbúgvingarstovnsins kann tilluta einum lærara, sum hevur staðið námsfrøðiliga útbúgvingina, undirvísingarførleika í einari lærugrein, hann tekur aftaná, um lærarin hevur fakligan førleika í lærugreinini og hevur tikið skeið í fakdidaktikki í lærugreinini.

§ 21. Ein lærari, sum ikki hevur undirvísingarførleikar, men hevur fakligar førleikar samb. § 4 og hevur undirvísingarroyndir eitt drúgt tíðarskeið í lærugreinini á viðkomandi stigi ella á hægri stigi, kann av leiðara skúlans tillutast undirvísingarførleika, tá ið viðkomandi hevur tikið eitt skeið í fakdidaktikki í lærugreinini og hevur havt fakligt samstarv við fakfelagar. Undirvísingarførleiki eftir hesi grein kann bert verða tillutaður um undirvísarin hevur undirvísingarroyndir, sum svara til 6 til 8 ár á fulla tíð.

Prógv

§ 22. Fróðskaparsetur Føroya skrivar út prógv fyri undirvísingarførleikar námsluttakarans. Prógvið inniheldur:

- 1) Próvtal fyri próvtøkuna nevnda í § 16
- 2) Eitt samlað ummæli, samb. § 15, um førleikar námsluttakarans, soleiðis at prógvið setur orð á almennu og námsfrøðiliga førleikar námsluttakarans, herundir evnini at:
  - a) leggja til rættis, fremja og eftirmeta undirvísing
  - b) knýta saman undirvísingarpraksis og ástøðiliga námsfrøðiliga umhugsan
  - c) samstarva um undirvísing og aðrar uppgávur á skúlanum
  - d) knýta undirvísingina at samfelagnum skúlin er partur av

3) Lýsing av teimum eindum, námsluttakarinn hevur framt í útbúgvingini, sambært undirvísingarætlanini.

Stk. 2. Prógvini verða latin, tá ið prógvhandan er á Fróðskaparsetri Føroya.

Kapittul 8

Ymiskar ásetingar

§ 23. Landsstýrismaðurin kann sum part av royndarvirksemi og í heilt serligum føri gera frávik frá ásetingunum í hesi kunngerð.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann geva undantøk frá hesi kunngerð fyri ein einstakan námsluttakara, um serlig viðurskipti gera seg galdandi.

§ 24. Landsstýrismaðurin kann góðkenna, at onnur námsfrøðilig útbúgving heilt ella partvís kann verða góðtikin í staðin fyri útbúgvingina, ið er nevnd í hesi kunngerð.

§ 25. Ein lærari, sum hevur tikið námsfrøðiliga útbúgvingina eftir kunngerðum fyri 1. august 2019, hevur undirvísingarførleika í miðnáms-, yrkis-, og vinnuskúlum, tá ið viðkomandi lýkur fakligu førleikakrøvini í lærugreinini/yrkinum og hevur tikið fakdidaktiskt skeið í lærugreinini/yrkinum viðkomandi skal undirvísa í.

§ 26. Fróðskaparsetur Føroya setur ein fylgibólk við 3 limum, sum skal vera við til at góðskutryggja útbúgvingina. Landsstýrismaðurin útnevnr ein lim, sum verður formaður/-kvinna, Fróðskaparsetur Føroya ein lim, sum verður skrivari og skúlaleiðslurnar ein lim.

Stk. 2 Fylgibólkurin skal kann, um útbúgvingin er í samsvari við galdandi kunngerð og skal somuleiðis vera við til at menna útbúgvingina. Fylgibólkurin skal á

hvørjum ári lata landsstýrismanninum skrivliga frágreiðing um dygdina í útbúgvingini og gera møgulig tilmæli um dagføringar.

Kapittul 9

Gildiskoma o.a.

§ 27. Henda kunngerð kemur í gildi 1. august 2019.

Stk. 2. Samstundis fer kunngerð nr. 8 frá 19. januar 2017 um námsfrøðiliga útbúgving av lærarum á vinnuskúlum og miðnámskúlum úr gildi. Námsluttakari, ið er byrjaður á námsfrøðiliga útbúgvingini eftir áður galdandi reglum, ger seg tó lidnan eftir teimum reglum, ið vóru galdandi tá viðkomandi byrjaði útbúgvingina.

Mentamálaráðið, dagfesting xxxx

Navn á landsstýrismanni

Hanna Jensen

/ Poul Geert Hansen

Skjal 1

Heitið á skjalinum